

Danmark populärt när svenskar åker utomlands för vård

Under 2016 fick nästan 2 500 personer ersättning för planerad vård utomlands, till en kostnad av 70 miljoner kronor. Två tredjedelar beviljades ersättning för vård som de fått i Danmark. Den vanligaste planerade vården utanför Sverige var behandling av överdriven svettning, så kallad hyperhidros.

Den som bor i Sverige och vill söka planerad vård utomlands kan få ersättning för det hos Försäkringskassan. För att få ersättning för vård i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska vården vara medicinskt motiverad och utföras av behörig hälso- och sjukvårdspersonal. Vården som utförts ska vara sådan som bekostas av den allmänna hälso- och sjukvården i Sverige.

I denna analys redovisar Försäkringskassan för första gången statistik om vilka som fick ersättning för planerad vård utomlands. Syftet med analysen är att öka kunskapen om planerad vård utomlands och redovisa hur den nyttjas. I analysen ingår de personer som Försäkringskassan år 2016 beviljade ersättning i efterhand för planerad vård.

Korta analyser 2017:4

Försäkringskassan
Avdelningen för analys och prognos

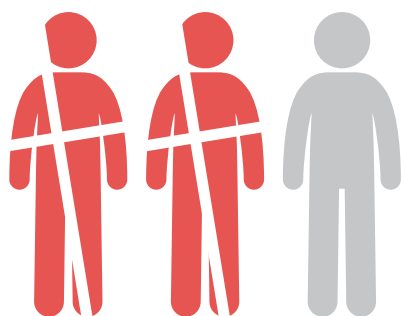
Korta analyser är en rapportserie från Försäkringskassan som presenterar aktuell statistik och analys i ett kort format. I slutet av rapporten finns länkar om du vill läsa mer.

ISBN: 978-91-7500-398-6

FK-nr: 116-9

Om ersättningen

Personer som fått planerad vård utomlands kan få ersättning för kostnader för sjukvård, läkemedel, hjälpmedel och sjukresor som de fått i samband med vårdtillfället. När vården har genomförts kan man ansöka om ersättning i efterhand.

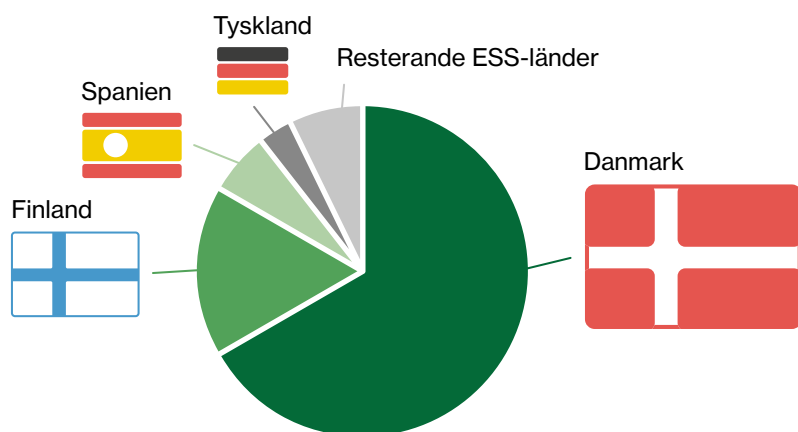
” Två tredjedelar beviljades ersättning för vård som de fått i Danmark

Svenskar fick ersättning för vård i 26 länder

Under 2016 beviljade Försäkringskassan nästan 2 500 personer ersättning för planerad vård utomlands. Ersättning betalades ut för vård som utförts i sammanlagt 26 olika EES-länder, men med en stark koncentration till två nordiska länder. En majoritet, 1 650 personer, hade fått vård i Danmark. Näst vanligaste landet var Finland, där 420 personer fått vård. Därefter följde Spanien och Tyskland med 150 respektive 80 personer. Övriga 180 personer fördelades över resterande 22 länder.

Ersättningen beviljades personer bosatta i hela Sverige och det var något fler kvinnor än män som ansökte, och beviljades ersättning för planerad vård utomlands.

Antal personer som beviljades ersättning i efterhand efter vårdland

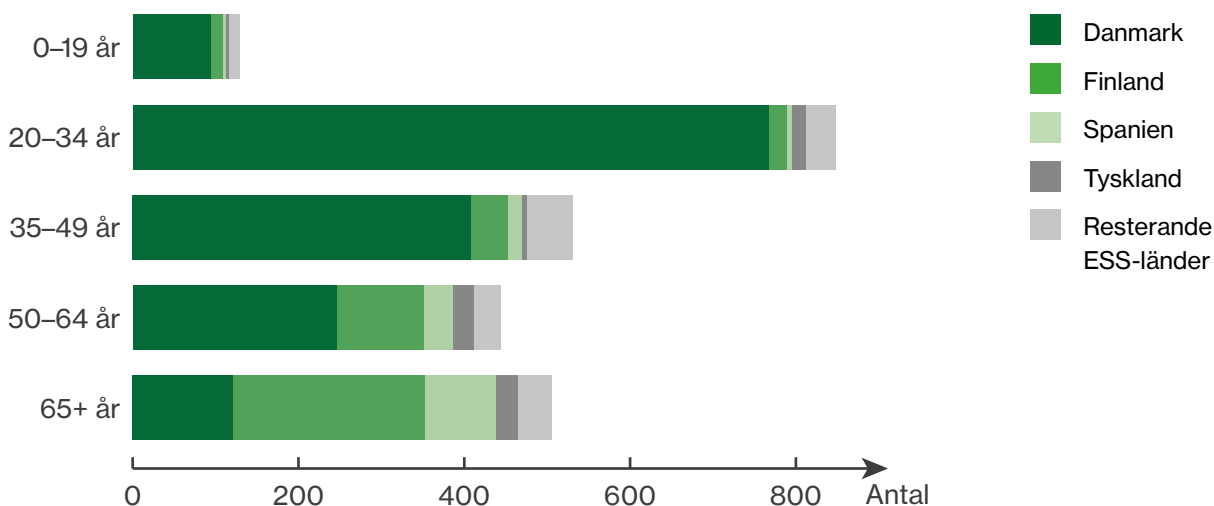

Unga åker till Danmark för svettbehandlingar

Att många fick ersättning för vård de fått i Danmark hör samman med vilken typ av behandling de fått där. Närmare 1 500 personer, cirka 60 procent kvinnor och 40 procent män, fick under 2016 ersättning för behandling av hyperhidros, överdriven svettning. En vanlig orsak till överdriven svettning är överaktiva svettkörtlar. Sådana kan förutom med anti-perspiranter och deodoranter behandlas med injektioner med botulinumtoxin. Av de som fick ersättning för hyperhidrosbehandling i Danmark var 44 procent hemmahörande i Stockholms län, 23 procent i Skåne län och 14 procent i Västra Götalands län.

De som fick ersättning för vård i Danmark var betydligt yngre än de som fick ersättning för vård i Finland, Spanien och Tyskland. Närapå hälften som fått vård i Danmark var mellan 20 och 34 år gamla och i den åldersgruppen hade mer än 90 procent fått ersättning för vård i Danmark. Att ha fått vård i andra länder än i Danmark var vanligare i de äldre åldersgrupperna. Av de som var 65 år eller äldre hade 46 procent fått vård i Finland, 17 procent fått vård i Spanien och 5 procent fått vård i Tyskland.

Antal personer som beviljades ersättning i efterhand efter vårdland och ålder

Norrbottningar får vård i Finland

Finland var det näst vanligaste landet att åka till för vård utanför Sverige. Lite fler kvinnor än män beviljades ersättning för vård i Finland och mer än hälften var 65 år eller äldre. Till skillnad från Danmark, där de flesta fått samma typ av behandling, hade de i Finland fått vård för olika typer av sjukdomar eller syndrom. Flest hade sökt vård för ögats sjukdomar. Något som särskiljer de som besökt Finland från de som besökt andra EES-länder för vård var att en stor majoritet var hemmahörande i Norrbottens län. Att norrbottningar sökte ersättning för planerad vård i Finland hör sannolikt samman med den geografiska närheten och närheten till vårdinrättningar i Finland.

Många får ersättning flera gånger

Av de som beviljades ersättning i efterhand hade nästan 60 procent beviljats ersättning för planerad vård från Försäkringskassan fler än en gång. Det var vanligt att åka tillbaka till samma land för flera behandlingar av samma typ. Bland de som under 2016 fick ersättning för hyperhidros var det ännu vanligare att ansöka om ersättning flera gånger. Nästan 80 procent av dem hade beviljats ersättning från Försäkringskassan tidigare. Återkommande behandlingar är vanliga och beroende på besvärens omfattning och hur länge effekten av behandlingen kvarstår får patienter enligt svenska riktlinjer 1-2 behandlingar med botuliumtoxin per år.

” ...nästan 60 procent beviljades ersättning för planerad vård utomlands fler än en gång

Landstingen står för kostnaden

När Försäkringskassan beslutar om ersättning för planerad vård utomlands hämtas det in ett yttrande om kostnaden från patientens hemlandsting. Ersättningen bestäms till ett belopp som motsvarar den vårdkostnad som skulle uppkommit om vården hade tillhandahållits där. Som mest kan det motsvara den faktiska kostnaden för vården som patienten haft i utlandet. När Försäkringskassan har beviljat ersättning för vård i ett annat EES-land kräver Försäkringskassan i sin tur patientens hemlandsting på det beviljade beloppet. På detta sätt betalade Försäkringskassan under 2016 ut nästan 70 miljoner kronor till de som beviljades ersättning i efterhand för planerad vård utomlands.

! Viktigaste resultaten

- 2 500 personer beviljades ersättning för planerad vård utomlands under 2016.
- 2 av 3 som beviljades ersättning hade fått vård i Danmark.
- I Danmark fick de flesta behandling av hyperhidros, överdriven svettning.
- Många har beviljats ersättning för vård utomlands flera gånger.

Författare

Alma Wennemo Lanninger
Analytiker, Försäkringskassan

Kontakt

Presstjänsten
010-116 98 88

Källor och mer att läsa

Redovisningssystem Oliven och Försäkringskassans ekonomisystem Agresso

[Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 883/2004](#) av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

[Lag \(2013:513\)](#) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

[Planerad vård utomlands](#), Försäkringskassan

Rätt till ersättning för planerad vård utomlands

Den 1 oktober 2013 infördes patientrörlighetsdirektivet genom lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom EES. Sverige fick då för första gången en nationell lagstiftning som ger rätt till gränsöverskridande hälso- och sjukvård inom hela EES-området. Den nationella lagen syftar till att göra det lättare att få tillgång till säker gränsöverskridande hälso- och sjukvård av god kvalitet samt att uppmuntra till samarbete mellan medlemsstaterna inom EES på hälso- och sjukvårdsområdet.

Redan innan lagens införande fanns möjlighet att resa utomlands för vård i annat EES-land. Det möjliggjordes bland annat utifrån ett antal domar från EU-domstolen som på många sätt låg till grund för införandet av patientrörlighetsdirektivet, samt genom förordning 883/2004. Möjligheten att få tillstånd för planerad vård enligt förordning 883/2004 finns fortfarande kvar. Ett 20-tal ärenden behandlades inom ramen för förordningen 883/2004 under 2016, medan övriga ärenden behandlades inom ramen för ersättningslagen. Ersättningslagen har sedan införandet varit föremål för domstolspraxis kontinuerligt. Den 6 november 2017 kom en dom från Högsta förvaltningsdomstolen som har förtydligat hur bedömningen av rätten till ersättning ska gå till.